

סיפור יהודה ותמר – בראשית ל"ח

1. יהודה ובניו (פסוקים 1–10)

- יהודה נשא אישה כנענית – בת שוע.
- נולדים לו שלושה בנים: ער, און, שלה.
- ער, הבכור, מת רע בעיני ה'.
- און נדרש לקיים את חוק הייבום (דברים כ"ה 5–6) – להביא ילד בשם אחיו המת כדי לשמור את שמו.
 - און מסרב לפעול לפי החוק (מעשה של "שחיתות זרע"), ומתו גם הוא.
- חובת הייבום נועדה להנציח את המת ולאפשר את המשכיותו.

2. תמר והערמומיות שלה (פסוקים 11–23)

- יהודה מסרב לתת את בנו שלה לתמר, מתוך פחד שימות גם הוא.
- תמר פועלת בערמומיות:
 - מתחפשת לזונה, מכסה פניה וצופה ליהודה.
 - יודעת שיהודה יגיע בגלל "רעב מיני" ומחסור בכסף.
 - דורשת ערבון: חותם, פתיל ומטה – פרטי זיהוי מוכיחים מי האב.
 - מתכננת כך שיהיה ברור מי הבעלים האמיתי במקרה של הריון.
- יהודה שוכב איתה, אינו מזהה אותה. היא חוזרת לבית אביה לאחר מכן.

3. ההריון והחשיפה (פסוקים 24–30)

- תמר בהריון. האחים מדווחים ליהודה שהיא זנתה.
- יהודה שופט אותה למוות בשריפה – ביטוי למבנה פטריארכלי.
- תמר שולפת את הערבונות ומוכיחה ליהודה שההריון ממנו.
- יהודה מודה: "צדקה ממני – הכרה באחריותו על כך שלא מילא חובת הייבום."
- תמר יולדת תאומים: פרץ וזרח, כשהם נאבקים ברחם על הבכורה – פרץ זוכה.

4. מסר מרכזי וסמליות

- תמר ניצחה את הקשיים –רשאית לפעול בכל דרך על מנת לזכות בבנים.
- הילד פרץ הופך לחוליה בשרשרת היוחסין לבית דוד.
- הסיפור מציין: הנשים שעושות מאמצים לזכות בבנים זוכות לחסד אלוהי.
- המספר אינו מגנה את מעשי תמר, אלא מציג את ערמומיותה כהצלחה.

5. מיקום הסיפור והקשר לסיפור יוסף

- שובץ לאחר מכירת יוסף –ללמד על "מידה כנגד מידה:"
 1. יהודה חטא במכירת יוסף, נענש במעורבותו מול תמר.
 2. יהודה ואחיו רימו את יעקב עם כתונת יוסף – תמר רימתה את יהודה בדומה.
 3. יהודה מוצג בתחילה כמי שמתחמק מחוק הייבום וחוטא כלפי תמר.
 4. הסיפור מראה על כוח, אחריות והכרת מעשים –יהודה מודה בטעויותיו בסוף.

6. מסקנות לגבי יהודה

- יהודה מוצג כבעל יצר, נכנע ליצריו המיניים.
- התנהגותו כלפי תמר הייתה לא מוסרית בתחילה.
- בסוף מגלה אחריות ומודה בטעויותיו.
- מעשיו של פרץ (גניבת הבכורה) ותמר מראים כיצד נשים וגברים יכולים להשפיע על המשך השושלת.